

OSTRZEC SIĘ (10) *vb pf*

się (9), sie (1).

-c (1), -dz (1), -ć (1).

o jasne; w inf e jasne, w pozostałych formach -é- (1) *OrzJan*, -(e)- (6).

inf ostrzec się (3); -ec (1), -(e)c (2). ◇ fut [2 sg ostrzeżesz się.] ◇ 3 sg ostrzeże się (1). ◇ praet 3 sg m ostrzegł się (2); -égł (1), -(e)gł (1). ◇ 3 pl m pers ostrzegli się (2). ◇ con 3 sg m by się ostrz(e)gł (1). ◇ 2 pl m pers byście się ostrzegli (1).

Sł stp notuje, Cn brak, Linde XVI w.

1. *Uchronić się od czegoś, ustrzec się; admoneri Modrz (3)* : Praecauto opus est, Mułzę temu ząbieżeć/ Mułzę fie ołtrzeć. *Mącz 42b.*

ostrzec się czego (1): Iuż moia miła Rachel/ acz to iest trudna rzecz By fie łercze żałofci/ iuż tey miało ołtrzedz *RejJóz B6v*; [By bładow fie mog [!] ołtrzec *Krofej G6*].

[*ostrzec się czym*: Bo łye cudzą przygodą łatwiey [!] możelz ołtrzedz/ Co drugim pożyteczno/ to będzie tobie wiedz. *KołąkWiek B3*.]

Szereg: »obaczyć abo ostrzec się« (1): wżákże częłtokroć przypadaią takie czály/ że zpodobieńłwá rzeczy od kogo inłzego łpráwionych/ w wielu potrzebách y my łię obaczyć ábo ołtrzec możemy [*de multis necessariis rebus possumus admoneri*]. *ModrzBaz 115v.*

2. *Spostrzec się, zorientować się; custodire Vulg (6)* : A iestliby łtroż wyżrzał miecz przychodzący/ á nie zątrąbił w trąbę: á lud by fie nieołtrzegł/ y przyłsedłby miecz/ y zgłądziłby łnich dułłę: on iłcie w niepráwołci łwoiey poiman iest *Leop Ez 33/6*; y położyli fie [*panowie polscy*] miedzy łafy [...]/ áby połły pochwyłáli s koronami przerzeczonými/ kthorzy przez Prułką ziemię chćieli łnimi iechác do Litwy/ ále fie ołtrzegli/ przeto fie ku południu obroćili do Węgier do Krolá Zygmuntá. *BielKron 386v*; W ten czas fie ludzi wiele potłukło ktorzy ogień gásili/ ábowiem łklepienie gankow ná nie vpádło/ y pothłoczyło ie do iednego/ zwłáłzczá ktorzy fie nie ołtrzegli. *BielKron 423v*; *BielSpr 75*; iż Turek żadného nie podłzedł/ ieno tego który fie nieołtrzegł *OrzJan 123*; [Quod incommoditates in hac re accipies nifi caues. Yáko wiele łzkod w tey rzeczy popádniełz iestli fie nie ołtrzeżelz. *TerentMatKęł H8*; Plagae crełcunt, nifi prołpicias. Yestli fie nie ołtrzeżelz/ Nie máło łobie ná łáznia zbiezełz. *TerentMatKęł S7*].

ostrzec się w czym (1): Potym połłał [*Justynijan*] do Pontu łyná/ gđzye tám był połłan Filip Bárdanes áby go tám ząbił [...]. Ale fie w tym Filip ołtrzegł/ ząbił łyná iego y potem Iułtynianá łámego/ á łam Cefárzem zołłał. *BielKron 167*.

3. *Zabezpieczyć się [od kogo] (1)* : ale tak v.k.m. powiadami yako náłchemv przyacielowy y łállfiadowy bliłkyemv abiscie łfie ołtrzegli od tich łotrow poganow *Turkow LibLeg 11/45*.

Synonimy: 1. *obaczyć się, uchronić się.*

Formacje współrdzenne cf STRZEC.